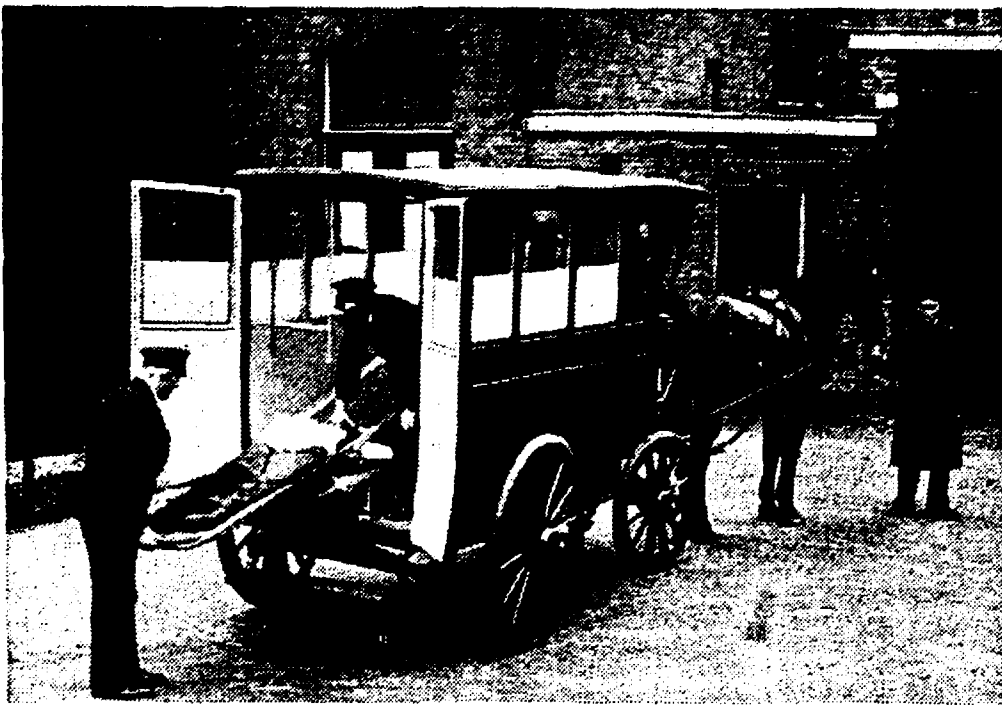

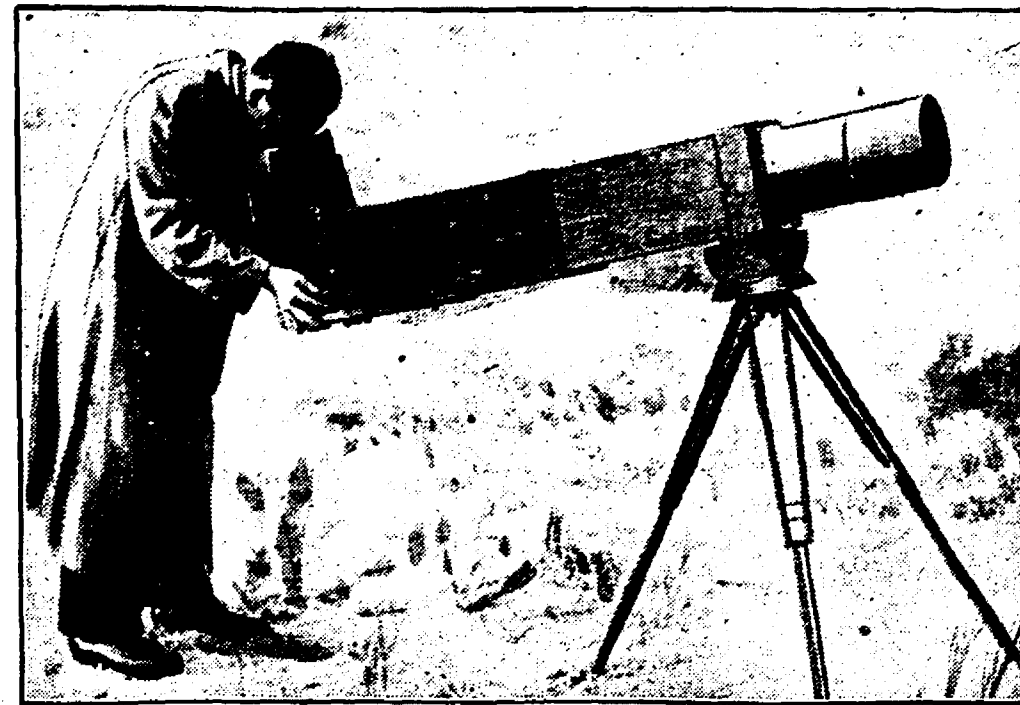
Mensen, die tijdelijk werk gevonden hebben in Den Haag, zijn bezig een nieuwe straat te vormen van woonschuiten. Vroeger werd voor deze arbeiders gebruik gemaakt van woonwagens en auto's. Een kijkje in de straat zonder naam.

(Foto: Polygoon)

Ter besparing van benzine is de Gem. Geneeskundige Dienst in Den Haag er toe overgegaan het vervoer van zieken van minder ernstigen aard per paard en wagen te doen geschieden. De wagen is praktisch ingericht, en is voorzien van wielen met gummibanden.

(Foto Schimmelpenninck)

Het fotograferen van vogels is een moeilijk werk, dat veel aandacht en zorg vereischt. Een amateur-fotograaf uit 's-Gravenhage heeft zich er speciaal op toegelegd. De fotograaf aan het werk in de duinen bij Scheveningen met een toestel met telelens.

(Foto: Polygoon)

Tengevolge van den aanhoudenden regen is het water in de slooten in de Betuwe de laatste dagen aanmerkelijk gestegen. Op vele plaatsen zijn de moestuinen ondergelopen, zoodat men er met een bootje op uit moet om nog wat van de groente te reddèn. Kool halen per roeboot.

(Foto: van Mourik)

Per rijtuig naar het ziekenhuis. — Nummering van eieren. Stijgend water. — Vogelfotografie. — Naamloze straat.

Gelijktijdig met den aanvang van de eierendistributie zijn zoowel voor den winkelier als den groothandel nieuwe maximum-prijzen vastgesteld. De eieren worden genummerd van 1 t.m. 6. Een groothandelaar in eieren bezig met het stampelen van de nummers.

(Foto: Polygoon)

De prachtige panter in het dierenpark Wassenaar heeft behoefte aan melk. Komt de oppasser niet snel genoeg, dan staat hij op den uitkijk naar zijn ochtend-drank. Maar wild wordt hij wanneer de flesch gebracht wordt, dan is er geen houden meer aan. Gulzig slokt hij de melk naar binnen en het is zaak voor den oppasser om weg te komen.

(Foto: Schimmelpenninck)

Op het platteland is de pomp nog altijd van groot belang voor de watervoorziening en het is dan ook zaak haar goed tegen de vorst te beschermen. De gemeentepomp van Eembrugge is reeds stevig ingepakt.

(Foto: Stevens)

Carrière van een negerin

Blanke pit van donker ras

Mamba's Dochters door Du Bose Heyward. (Uitg. De Arbeidspers (Arbo) Amsterdam).

Het is al bijna negentig jaren geleden dat "Uncle Tom's Cabin" (De Negerhut) van B. Stowe de wereld verraste en zijn zegeltocht begon door alle beschaaftde landen, waar het de oogen en harten opende voor het lot en de vernederde menselijkheid der in slavernij levende negers in Amerika. Wat is er al niet gebeurd en veranderd, ontstaan en weer vergaan op materieel en cultureel gebied, sinds dit klasieke boek zijn taak volbracht. Alleen de menschen zijn — dat heeft het thans levende geslacht wel kunnen ervaren — in wezen hetzelfde gebleven met hun verborgen bedoelingen en booze daden, met hun ijdelheid en heerschzucht, hun koud, meedogenloos egoïsme waar het anderen betreft en hun overgevoeligheid en schijnheiligheid, waar zij zich zelf bedreigd of te kort gedaan achten. Ook wat er aan goeds en edels, aan godvrucht en liefderijks schuilt in het menscheijk gemoed heeft zich echter, alle teleurstellingen, alle smadelijke ervaringen ten spijt, gehandhaafd. En zoo staan wij thans evenals toen voor hetzelfde raadselachtige, nimmer tot rust en vreedzaam voldoening komende mixtum compositum, dat met den naam van menschedom wordt aangeduid. In veranderde omstandigheden, onder nieuwe namen en leuzen herhaalt de geschiedenis zich en wat wij na lange worsteling voor idealen als vooruitgang meenden te mogen beschouwen, blijkt vluchtig te zijn en bedrieglijk als een luchtspeeling; en toch is het ons niet mogelijk het moed op te geven en het geloof in onze uiteindelijke bestemming te verliezen en wat wij ook

aan vertrouwde waarden ten onder zien gaan, steeds blijft er die innerlijke drang naar het licht, naar het heil en de verlossing der gefolterde wereld uit den ban der duistere machten in het menscheijk hart.
De geest houdt stand, het leven gaat voort met vernietiging en regeneratie en de goede literatuur blijft er de diepere krachten en hun stille, stage uitwerking van weerspiegelen. Tot die goede literatuur behoort ongetwijfeld ook de door mevrouw M. Kann-Jolles in het Nederlandsch vertaalde roman "Mamba's Daughters", die ons als een moderne "Negerhut" — waarnaast het boek met eere genoemd mag worden — binnen het bestaan voert van negers en blanken, zoodals zich dat in de eerste decennia van deze eeuw in de havenstad Charleston en den staat Zuid-Carolina voordoet aan het ingewijde oog en onvankeijk hart van den schrijver.
Met zijn "Mamba" heeft Du Bose Heyward een figuur geschapen, die ons bij zal blijven als een warm, donker brok leven, vol stuwheid en volharding, vol activiteit en kinderlijkheid, vol humor en opofferingsgezindheid.
Zij is een negerin, die, voortgekomen uit de onderwereld der havenstad, waar de negers, die tot de blanken in geenerlei betrekking staan, als paria's leven, op gevoerden leeftijd het plan opvat zich ter wille van haar dochter die lichter getint is van huid, op te werken tot de hoogere klasse der negers, die een vaste betrekking hebben bij blanke families en een zekere achtting genieten, zij het van triest alloof. De wijze waarop zij in relatie tracht te komen met de na den burgeroorlog verarmde, maar charmante weduwe Wentworth, haar beide kinderen Saint Julien en Polly en vooral met Juffrouw Netta, de zoo hoog boven Mamba verheven negerin, die het huishouden bestierde, is allerzachtzinnig beschreven en geeft ons een duidelijk kijk op verhoudingen en karakters. Geamuseerd volgen we de evoluties, waardoor de oude Mamba het tot Juffrouw Mamba brengt bij de familie Atkinson, wier naam zij aanneemt en overgaat op haar kleindochter, voor wie zij de stoutste toekomstdroom koestert.
Van Hagar, Lissa's moeder, valt niet veel te verwachten. Zij is een volkomen onontleigd, reussuchtig en sterk wezen, dat geen stap alleen kan doen zonder ongelukken te veroorzaken en ondanks haar goethartigheid en dierlijke trouw in moeilijkheden geraakt, waardoor zij buiten de stad een zwaar en eenzaam leven moet lijden. Ook dit type van negerin weet de schrijver ons in alle aandoenlijke natuurlijkheid en onder grofheid verborgen groetheid van ziel voor ogen te stellen. Met haar leven komt zij ten slotte op voor het welzijn van haar kind Lissa, die de geavanceerde afstemmingen van het zwarte ras vertegenwoordigt en als zangeres in de "beschaafde" wereld komt als gelijkrechtig lid der maatschappij. De beschrijving van haar ervaringen, botsingen, successen en rijpende inzichten geeft den auteur volop gelegenheid ook deze zijde van het negerprobleem in het licht te stellen.
In nauw verband met Mamba's en Lissa's carrière wordt ons het leven der blanke families geleekend, speciaal wat de innerlijke en maatschappelijke ontwikkeling van den jongen Saint Wentworth betreft, dien wij wel mogen beschouwen als het spreekorgaan van den schrijver, waar het de verhouding van blank tot zwart aangaat, bijv. als Saint tot zichzelf zegt: "De gehele massa kun je niet helpen. Daar kun je niet aan beginnen, dat is te zwaar, de zaak zou je ontginnen en je zoudt meer kwada dan goed uitrichten. Maar als je op je weg een geval tegenkomt van een enkeling, die wanhopig in het nauw zit, wees dan menschelijk en tracht hem te helpen. En laat het rassenprobleem over aan God en onze nazaten".

EEN VREEMD VERHAAL VAN UTERSTEN

Zoowel wat het onderwerp, als wat de kwaliteiten betreft

"De zin van het verhaal zal misschien niet door alle lezers begrepen worden, maar voor wie dezen zin voelt en begrijpt, is dit boek vol stille genegenheid en zachte wijsheid." aldus leidt de uitgeverster dit nieuwe boek van den jongen katholieke schrijver F. van Oldenburg Ermke in.
Wij hebben van die stille genegenheid en zachte wijsheid wel wat herkend, maar, om eerlijk te zijn, de zin van het verhaal ontgaat ons wel een beetje. En wij willen zelfs verder gaan en staande houden, dat die hier en daar ook werkelijk zoek is.
Een vreemd verhaal, rondom een fantastische gestalte geweven door een auteur, bij wien de banaalste symboliek en de fijnzinnigste verbeelding schering en inslag zijn.
Een verhaal tenslotte, dat getuigt van taal talent en nog meer onmsacht. Dat komt, omdat deze jonge schrijver — als zoo veel jonge schrijvers — te hoog gegrepen heeft.
Het standbeeld van een monnik uit het jaar negenhonderdzooveel is in negentienhonderd zooveel tot leven gekomen — een middeleeuwsche figuur wandelt het hedendaagsche leven binnen en aan zijn zijde wandelt de "Ik" van het verhaal, commentarierend, bespiegeld en registreerd dit vreemde leven, de "Ik", die een doodgewoon ambtenaarije is. De alledaagsche mens dus van nu en een monnik uit de vroege middeleeuwen en daarvan wordt ons hedendaagsch maatschappelijk en persoonlijk leven gemeten. Deze even oorspronkelijke als moeilijke opzet is mislukk.
Niet volkomen welswaar, maar het is bij geslaagde fragmenten gebleven en te dikwijls bereikt de schrijver effecten, die in groetheid niet onder doen voor die van den lachspiegel; men moet onwillekeurig grinniken om het verzonnen beeld — maar heel veel achtergrond steekt er niet in dien humor. Nemen wij als voorbeeld de entree van Carolina Witteveen in het huis der beide zoonderlinge gezellen. Deze doodgewone burgermadam wordt ontvangen door het ambtenaarije en dan ontspant zich de volgende, naar onzen smaak gansch al niet geestige conversatie:
"Is 't 'spouventable" zei ze, toen ze me zag, "en 't ware beproeving".
"Ja", zei ik, want ook ik was mijn schoolfransch niet vergeten, désagréable moet het zeker zijn. Maar mag ik misschien...."
"O," zei ze, me haar besteerdste toestel.

kend, "als u mij assisteeren wilt met het toeluiten van 'n diabolsch regenscherm...."
En even verder: "misschien, dat het u met bevrediging vervult" zei ze, de parapluie in de regenbak zettend, "dat ik zoo zonder meer het domicilie van twee celiba-tairen, om zoo te zeggen, met vliegend vendel en slaande trom'supreneer, maar ik ben hier par droit de naissance."
Dit is geen caricatuurteekenen meer — dit is doodeenvoudig glossen maken. Maar wij zouden niet eerlijk zijn als wij niet behalve op dit misbaksel ook op een welgeslaagd slaal van 's schrijvers kunnen vergasten, waaraan dit boek al even rijk is.
Het gaat over een kleinsteedsche sociëit:
"De avonden en nachten, in "Vrijheid en Vriendschap" doorgebracht, leven in mijn herinnering voort, als ondergedompeld in het schemerlicht van een aquarium.
Wéinig licht. Veel spiegels. De groote zaal scheen grooter dan ze was.
Er waren zelden veel bezoekers. Die er waren scholen als slapende vischen, weg in de schemering, zoodat de groote zaal nog grooter, hun aantal nog geringer scheen.
Neen, een inborling ben ik er niet geworden. Maar ik heb er verschillende inborlingen in hun natuurstaat als voor hun geboorte leeren zien; fleurige en vroolijke vlinders zich in de schaduw der spiegels zien terugtoppen in harige, trage krulpluieren; achtbare burgers van meer dan middelbaren leeftijd zien teruggroeven tot grofstemmige, rauwe, want nog heel versch knapen."
Onmiskenbaar: dat is visie.
En als de schrijver zijn middeleeuwschen Broeder Ambrosius doet zeggen: "Vier rustig carnaval. Het is een léeraam feest, dit feest der vermommingen. Niet zelden vermommen de vlinders zich in hun warden aard, om eerst na het feest weer hun dagelijkse vermomming aan te leggen", dan is dat een bondige typeering.
Het boek wemelt van dergelijke uitstekende fragmentjes, maar juist de groote lijn, de streng volgehouden leidende gedachte ontbreekt — en het is gemakkelijk om dan te zeggen, dat "de zin van het verhaal misschien niet door alle lezers begrepen zal worden". Daarbij komt, dat de monnik niet alleen als een van zijn sokkel gestapt standbeeld voorgesteld wordt, maar daarnaast en daardoorheen óók als een halfgare oud-indischgast.
Niet alleen, dat de lezer niet weet te kiezen, maar ook de schrijver blijft arzeelen tusschen die twee.
Neen, die boek van van Oldenburg Ermke is een misbaksel in de oorspronkelijke, niet zoo depreceleerende betekenissen. Als de beeldspraak geoorloofd is, is een fraai misbaksel en een van het edelste materiaal: kleur, vorm, glazuur en materiaal verraden den kunstenaar.
Wat ontbrak was het technisch kunnen. Maar wat hebben wij toeschouwers ervan of iemand een geboren kunstrijder is, als hij niet heeft leeren schaatsenrijden? Het geeft hoop voor de toekomst, maar weinig bevrediging voor het oogenblik.
B. K.
1) Broeder Ambrosius door Fr. van Oldenburg Ermke. Uitgave: Het Spectrum, Utrecht, 1940.

CONVERSATIE...

Wat vindt u wel van dit of dat...? vraagt menigen, uit speculatie op prikkelende conversatie, wanneer hij niets te zeggen had.
Dan wordt een meening neergelegd.... Een tegen-meening uitgesproken.... En 't oogenblik is aangebroken van 't intellectueel gevecht....
Een arsenal van argumenten wordt inderhaast van stal gehaald. Een zet met tegen-zet betaald en weer terugbetaald met rente....
Het schijnt een prikkelend gevecht de gesichten aan elkaar te wippen met zetten en met tegenzetten, besprenkeld met het zout van spot....
En als men uit 't verwarde plet niet tot een compromis kan komen, dan wordt het zuard ter hand genomen van 't treffende persoonlijk feit....
Wat is er van den levanstijd al niet verpild aan die gesprekken, die ergens uit tuespate pakken en vriendschap uit koppigheid....
Eens hebben wij als kind geleerd dat alles uitloopt op krakenen als elk zijn eigen spel wil spelen en anderzwaak niet respecteert....
Maar wat men argeloos, als kind aan moeders knieën heeft gevoeten, is men op 's levens reis vergeten tot men 't eens weer toevallig vindt.... In 't spet der intellects-atletiek en di wat splitst en niet verbindt....
Onderwijs

C. LEEFLANG †

Te Rotterdam is overleden, 68 jaar oud, de heer C. Leeflang, oud-hoofd van een school voor buitengewoon lager onderwijs aldaar. De heer Leeflang is op 1 October 1893 bij het lager onderwijs te Rotterdam gekomen. Hij is een der leerlingen geweest van het bekende hoofd van een school, den heer Köhler, een der pioniers op het gebied van het onderwijs aan zwakzinnige kinderen. In 1910 werd de heer Leeflang onderwijzer bij het buitengewoon lager onderwijs te Rotterdam, om in 1923 te worden benoemd tot hoofd van een dergelijke school te Vlaardingen. Op 3 Januari 1929 kwam de heer Leeflang weer te Rotterdam terug als hoofd van de school voor h.l.o. no. 3, destijds gevestigd in de Jagerstraat, later in de Duystraat. Tien jaar is hij hoofd van deze school voor zwakzinnige kinderen geweest, waarna hij op 1 Mei 1933 eervol ontslag verkreeg om gezondheidsredenen.
De heer Leeflang behoorde tot de in den lande bekende onderwijzers op zijn speciale gebied. Ook buiten de school was hij voor het zwakzinnige kind werkzaam. Na zijn pensionering zette hij dezen arbeid voort als sociaal-pedagog van het Groene Kruis, in welke functie hij er zich op toelegde zwakzinnige kinderen uit kleine gemeenten, die van onderwijs verlaten bleven, naar de groote gemeenten te doen komen om aldaar van het buitengewoon onderwijs te kunnen profiteren.
Academische examens.
LEUVEN. — Gestand met groote onderscheiding voor het doctorsexamen Politieke Sociale Wetenschappen, 2de gedeelte, de heer Rud. Denis te Roosendaal

FUSIE N.O.G. MET DE HOOFDENVERENIGING

Een commissie uit het Nederlandsch Onderwijzers Genootschap en de Vereeniging van hoofden van scholen is inzake de grontslagen voor een samenstelling van beide organisaties tot volledige overeenstemming gekomen. De besluiten zullen aan de hoofdbesturen en de algemeene vergaderingen ter bekrachtiging worden voorgelegd. Het ligt in de bedoeling, de afwikkeling van de voor deze fusie noodzakelijke maatregelen vóór 1 Januari te beëindigen.
Deze beide onderwijzersorganisaties, welke niet bij een vakcentrale zijn aangesloten, telden op 1 Januari 1. resp. 6888 en 688 leden.

STUURLIEDEN- EN MACHINISTENEXAMEN

Bij besluit van de secretarissen-generaal van de departementen van Waterstaart en van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen is bepaald dat, in afwijking van het bepaalde in artikel 1 van Bijlage I van het Reglement voor de stuurliedenexamens en in artikel 1 van Bijlage I van het Reglement voor de machinistenexamens candidaten toegelaten kunnen worden tot de examens ter verkrijging van het diploma als derde-, tweede- en eerste-stuurman voor de groote handelsvaart, stuurman voor de kleine handelsvaart, stuurman voor de beperkte kleine handelsvaart, stuurman voor de groote sleepvaart, stuurman voor de kustsleepvaart en tot de examens ter verkrijging van het diploma A, B en C als scheepswerktuigkundige, zonder in het bezit van de in de artikelen 1 en 2 van het Reglement van dien aard, indien zij niet in staat zijn geweest den benodigden dienstdienst te verkrijgen om te voldoen aan de in de artikelen 2 en 3 van dit besluit voorgescreven eischen. Voor nadere bijzonderheden verwijzen wij naar de Statacourant van gisteren No. 216.

DELFTSCH STUDENTEN CORPS

De senaat van het Delftsch Studenten Corps is voor het studium 1940-1941 als volgt samengesteld: A. C. de Poole, president; C. F. J. L. van Leeuwen, archivaris; en J. J. van der Sande, commissaris.
De senaatsoverdracht zal in den loop der volgende week geschieden.

SPIRITISCHE BLADEN.

Het nummer van 1 Nov. bevat o.a. een door v. d. Heyden met groote waardering en liefde geschreven levensschets van den bekenden spiritistischen em. predikant C. Hille Ris Lambers te Bilt-hoven, ter gelegenheid van diens 75en verjaardag op 10 November. Het éenboekje "wagen" tusschen het medlemschap en het scheppend-kunstenaarschap.
Jozef Rulof vertelt bij zijn portret, hoe zijn medlemschap zich ontwikkelde. Hoewel hij die reeds in 1889 becal en vastlegde.
't Felix Ort' maakt eenige opmerking over: Droomtoestanden in het herannaals

De corponist-dirigent Robert Wiemann te Stettin is zeventig jaar geworden.

Michael Ditsch, de beroemde Berlijnsche Woolmaker, is op 68-jarigen leeftijd overleden.

CONCERT- EN THEATERGIDS.

De directie van het Residentie Tooneel heeft besloten nog eenige voorstellingen te geven van De kersentuin, het Russische toneelwerk van Tsjechov, onder regie van Johan de Meester, op Vrijdagmiddag 7 en Zondagmiddag 10 November in den Stadschouwburg.

Zaterdagmiddag draagt Jan Grefe in Pulchri Studio voor uit Vlienspiegel en Lamme Goedzak, het boek van Charles de Coster in de vertaling van R. Dulbeacq en R. de Clerq.

Op zijn Chopinmatinee, Zondag in Diligentia, zal Cor de Groot de vier Balladen, de vier Scherzi, Berceuse op. 57 en een Nocturne ten gehore brengen.

Het Centraal Tooneel, directeur Cees Lascur, artistieke leiding Cees Lascur en Cor Ruyz, zal Maandag 11 Nov. a.s., in den Stadschouwburg alhier, zoowel des middags als des avonds opvoeringen geven van Hermann Bahrs vermaarde blijspel "Het Concert", met Mary Dresselhuys, Cees Lascur, Rie Gilhuys en Joan Remmelts in de hoofdrollen.